

Verslag Masterclass Beslissen en juist handelen

18 mei 2021

Deze Masterclass in de Week van de Participatie werd ingeleid door Renate Schepen, Trainer bij de Vrijwilligersacademie Amsterdam. Het onderwerp hiervan was de laagdrempelige gespreksmethode CURA die kan helpen bij het bespreken van morele dilemma's in dagelijkse praktijk. De methode werd verkend met Suzanne Metselaar van Amsterdam UMC en Danielle van Bennekom, Projectleider palliatieve zorg.

Suzanne Metselaar heeft het initiatief genomen de gespreksmethode CURA te ontwikkelen. De methode is participatief ontwikkeld met veel verschillende partijen en wordt nu met name ingezet in de zorg. Gekeken wordt naar de mogelijkheid om CURA ook breder in te zetten.

Daniëlle van Bennekom is projectleider bij het Netwerk Palliatieve Zorg (Amsterdam-Diemen). Ze begeleidt de implementatie van CURA in verschillende organisaties in de regio.

CURA is ontwikkeld als tool om gedachten te structureren bij morele dilemma's en zorgvuldige afwegingen te maken. De methodes die beschikbaar waren zijn vaak hoogdrempelig en tijdrovend. Ook vereisen ze vaak een getrainde gespreksleider die niet altijd beschikbaar is.

Waar staat CURA voor?

Cura is Latijn voor *zorg verlenen* maar ook voor bezorgdheid. Deze dubbelzinnigheid geeft aan dat zorg geven gepaard gaat met de vraag of zorg wel *goed* wordt gegeven. CURA staat ook voor de vier stappen van de methodiek: Concentreren, Uitstellen, Reflecteren en Actie ondernemen. Een korte beschrijving van de stappen van CURA wordt hieronder toegelicht gekoppeld met een praktijkervaring:

Concentreren: *Neem een moment om stil te staan bij de situatie. Beschrijf deze kort. Waar twijfel je aan als het gaat om goede zorg?*

Voorbeeld: Een verzorgende werkt met een vrouw met dementie met een trauma gerelateerd aan water. Douchen maakt haar agressief richting verpleegkundigen en uit zich o.a. in krabben. Besloten werd de patiënte te sederen (een rustgevend middel te geven) om douchen mogelijk te maken. De verpleegkundige vond het vreselijk en vroeg zich af: is dit nu goede zorg, of ben ik gewoon niet geschikt voor dit werk?

Uitstellen: Stel vast wat je eerste reactie is op de situatie. Wat zijn je eerste oordelen, emoties en wat is je fysieke reactie? Erken en 'parkeer' deze even, zodat je de situatie met een open blik tegemoet kunt treden.

Reflecteren: Wat is belangrijk in deze situatie (voor de persoon zelf, de omgeving en voor jou). Wat zeggen protocollen of richtlijnen? Wat weet je nog niet of niet zeker? Het is belangrijk om een gespreksleider te zoeken die de focus houdt en de stappen bewaakt.

Actie ondernemen: Wat vind je het meest belangrijk in deze situatie? Wat ga je op basis hiervan doen? Hoe past dit bij waar je voor gaat in je werk? Ben je tot nieuwe inzichten gekomen? Is je gevoel over de situatie veranderd?

Iedereen in deze casus was het eens dat zomaar sederen niet in het belang van de patiënte was, er werd nagedacht over alternatieven zonder dwang, waarbij de veiligheid van het personeel in acht werd genomen. De casusinbrenger kon hierdoor voelen dat zij anderen tot nieuwe inzichten had gebracht, dat zij niet 'gek' was. Soms handel je op je werk omdat je dingen 'moet doen'. Als niemand zich afvraagt of iets wel in orde is dan is het moeilijk om als eerste een handelingswijze aan de kaak te stellen.

Toepassing

Het volgende gedeelte van de Masterclass wordt besteed aan het bespreken van eigen casuïstiek met CURA. Vanwege vertrouwelijkheid is dit niet opgenomen in het verslag.

Kan dit ook met een maatje samen toegepast worden?

Suzanne: dat zou heel goed kunnen, maar we hebben daar nog geen ervaring mee. Daar is nog onderzoek voor nodig. In ieder geval zou je CURA goed kunnen inzetten als vrijwilliger. Als vrijwilliger kan je immers ook de druk ervaren of je wel goed handelt, en of je wel een juiste afweging maakt. CURA kan je hierbij helpen.

Hoe ermee om te gaan als mensen van mening blijven verschillen?

Suzanne: Dat is niet per se erg. Je kunt CURA ook gebruiken om meer inzicht in elkaars perspectief te krijgen, en wellicht daardoor meer wederzijds begrip.

Inzichten over het toepassen van de methode

De participanten worden in breakout-rooms ingedeeld om CURA toe te passen op een zelf ingebrachte casus. Een ingebracht inzicht is dat de methode zich ervoor leent de gespreksleider deel te laten nemen in het proces. Een andere deelnemer viel op dat bij het doorlopen van de stappen zich een heel andere conclusie aandient dan voorafgaand verwacht werd. Een conclusie die door het volgen van de stappen ook goed onderbouwd werd.

Suzanne Metselaar sluit af door te zeggen dat het altijd interessant blijft als mensen situaties inbrengen waar ze echt over twijfelen. Ze denkt dat er goede mogelijkheden zijn om CURA ook buiten een zorgcontext toe te passen, bijvoorbeeld in het begeleiden van mensen naar de arbeidsmarkt of bij maatjes die ondersteuning bieden bij de financiën en administratie. Anderen vinden ook dat CURA zich nu nog niet zo goed leent voor toepassing in Welzijn en Maatschappelijk Werk vanwege het taalgebruik. Er is een training voor beroepskrachten om CURA te introduceren en te implementeren in een organisatie. Voor vragen over de methode of training kun je terecht bij:

cura@amsterdamumc.nl